

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE w ZGORZELCU

59-900 Zgorzelec ul. Boh. II Armii W.P. Nr 8, tel. (075) 77 615-05, tel./fax (075) 77 555-87
e- mail pcpr@powiat.zgorzelec.pl

Zgorzelec, 12 kwietnia 2016 r.

**Zarząd i Rada
Powiatu Zgorzeleckiego**

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE (PCPR) W 2015 r. ORAZ REALIZACJI PROGRAMÓW

W sprawozdaniu przedstawione zostały ustawowe działania PCPR oraz działania realizowane zgodnie z programami merytorycznymi tj.:

- „3-letnim powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim”,
- „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu zgorzeleckiego”,
- „Programem budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną”.

Ponadto przedstawiamy działania podjęte przez PCPR dodatkowo, ponad działania ustawowe.

W skład PCPR w 2015 r. wchodziły cztery zespoły:

- Zespół do spraw świadczeń,
- Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zespół ds. pomocy społecznej i wsparcia niepełnosprawnych,
- Zespół ds. księgowo – kadrowych

i samodzielne stanowisko ds. administracyjnych.

Dodatkowo od 2008 r. do połowy 2015 r. PCPR prowadziło projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej pn. „Nowe szanse integracji społecznej i zawodowej dla wychowanków rodzin zastępczych i osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu zgorzeleckiego”.

Zatrudnienie wyniosło 28 osób. Do 30 czerwca 2015 r. 5 osób było zatrudnionych w ramach w/w projektu EFS.

I. ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawie udzielenia na podstawie decyzji administracyjnych świadczeń pieniężnych obligatoryjnych i fakultatywnych na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 2) udzielanie świadczeń dla rodzin pomocowych;
- 3) prowadzenie postępowań w sprawie przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów poniesionych przez rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego;
- 4) prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dzieci, osób pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej;
- 5) rozpatrywanie możliwości finansowych osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;
- 6) prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia miejsca pobytu rodziców zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej;
- 7) prowadzenie postępowań w sprawie wyznaczenia przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych;
- 8) prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulgi w ustalonej opłacie;

- 9) postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz naliczanie odsetek ustawowych;
- 10) dokonanie rozliczenia kwot nienależnie pobranych świadczeń z uwzględnieniem poniesionych wydatków przez powiat i gminę;
- 11) prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulg przez starostę w porozumieniu z wójtem w trybie art. 92 ust.11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 12) prowadzenie postępowań w sprawie zawarcia lub wygaszenia porozumień pomiędzy powiatami;
- 13) prowadzenie rozliczeń finansowych związanych z pokrywaniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami;
- 14) dokonywanie rozliczeń pomiędzy powiatem, a gminami w sprawie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz uzyskanych opłat, zgodnie z zasadami finansowania pieczy zastępczej;
- 15) sporządzanie indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą i placówki oświatowe;
- 16) wsparcie i praca socjalna z pełnoletnimi opuszczającymi pieczę zastępczą i pomoc społeczną;
- 17) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki pełnoletnim wychowankom objętym pomocą społeczną oraz opuszczającym pieczę zastępczą;
- 18) pomoc w integracji ze środowiskiem w/w wychowanków;
- 19) dokonywanie indywidualnej oceny procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej i pomocy społecznej.

Realizacja

Wydatki poniesione w 2015 roku na świadczenia pieniężne z zakresu pieczy zastępczej i pomocy społecznej wyniosły 7.847.883 zł, w tym:

- wysokość pomocy pieniężnej udzielonej 203 rodzinom zastępczym dla 329 dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych to 2.440.467 zł,
- pomoc pieniężna udzielona 55 pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą to 297.294 zł,
- wysokość świadczeń z pomocy społecznej udzielona 10 pełnoletnim wychowankom z placówek oświatowych to ogółem 45.713 zł,
- 147 dzieci z naszego powiatu przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie kraju, co kosztowało powiat 4.444.007 zł,
- 59 dzieci z naszego powiatu przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie kraju, co kosztowało powiat 620.402 zł.

Wynagrodzenia wypłacone 4 rodzinom pomocowym wyniosły 5.320 zł.

Wynagrodzenia dla 9 zawodowych rodzin wyniosły 302.368 zł.

Wynagrodzenie dla prowadzącego RDD wyniosło 11.500 zł.

Wydatki poniesione w 2015 r. na dowiezienie dzieci do placówek wyniosły z tyt. wynajmu transportu 8.736 zł, w pozostałym zakresie potrzeb wykorzystano samochód służbowy PCPR.

Wydatki poniesione na funkcjonowanie **Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej typu rodzinnego „Promyk Słońca” w Lasowie** wyniosły **235.546 zł** w 2015 r. przebywało w niej 10 dzieci. Średni miesięczny wydatek na utrzymanie dziecka w tej placówce to **2.718 zł**.

W 2015 r. PCPR udzieliło dla 597 osób:

- **3.054** świadczeń w postaci pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,

- 10 jednorazowych świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej,
- 268 dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego w rodzinie zastępczej,
- 13 świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych i RDD na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- 1 świadczenie na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem RDD,
- 2 świadczenia na pokrycie wydatków z powodu zdarzeń losowych,
- 65 świadczeń z tytułu pomocy dla osób usamodzielnianych z pomocy społecznej,
- 434 świadczenia z tytułu pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej.

Prowadzono obsługę administracyjno-księgową 201 porozumień w sprawie umieszczenia i warunków pobytu dzieci w pieczy zastępczej, w tym zawartych w 2015 r. – 101 nowych porozumień i aneksów dla 203 dzieci. W 2015 r. dzieci z naszego powiatu przebywały w 26 placówkach opiekuńczo – wychowawczych w kraju, usytuowanych w 20 powiatach.

W poszczególnych latach obciążono gminy następującymi kwotami:

65.015 zł w 2012 r.,

288.694 zł w 2013 r.,

772.112 zł w 2014 r.,

1.309.524 zł w 2015 r.

Poniższe tabele przedstawiają wydatki poniesione przez gminy i powiat na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej od 2012 do 2015 r. z podziałem na gminy.

LP	GMINA ROK	Wydatki gmin w zł	Wydatki powiatu w zł	Umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
		2012			
1	Gmina Zgorzelec	951	8.558	1	1
2	Miasto Zgorzelec	6.951	62.562	10	4
3	Gmina Sulików	3.292	29.628	7	0
4	Miasto i Gmina Bogatynia	29.463	264.265	23	14
5	Miasto i Gmina Pieńsk	10.955	92.595	4	4
6	Gmina i Miasto Węgliniec	13.312	119.810	3	4
7	Miasto Zawidów	90	812	1	0
	SUMA	65.014	578.230	49	27
LP		2013			
1	Gmina Zgorzelec	8.940	60.705	5	1
2	Miasto Zgorzelec	57.329	364.369	19	17
3	Gmina Sulików	11.381	55.782	3	3
4	Miasto i Gmina Bogatynia	130.332	840.099	33	29
5	Miasto i Gmina Pieńsk	31.278	212.507	19	6
6	Gmina i Miasto Węgliniec	45.552	266.944	13	6
7	Miasto Zawidów	3.882	34.411	4	0
	SUMA	288.694	1.834.817	96	62

LP		2014			
1	Gmina Zgorzelec	32 690	167 041	9	6
2	Miasto Zgorzelec	177 898	734 333	17	9
3	Gmina Sulików	44 641	243 517	11	6
4	Miasto i Gmina Bogatynia	324 777	1 182 188	29	17
5	Miasto i Gmina Pieńsk	58 505	331 382	15	12
6	Gmina i Miasto Węgliniec	109 306	323 364	10	5
7	Miasto Zawidów	23 683	168 433	5	5
8	Gmina Mirsk	611	5 496	1	0
	SUMA	772.112	3.155.754	97	60
LP		2015			
1	Gmina Zgorzelec	99.785	356.313	12	5
2	Miasto Zgorzelec	289.047	749.678	31	8
3	Gmina Sulików	84.052	247.406	5	5
4	Miasto i Gmina Bogatynia	490.026	972.595	19	4
5	Miasto i Gmina Pieńsk	81.344	347.956	12	6
6	Gmina i Miasto Węgliniec	225.656	625.916	11	10
7	Miasto Zawidów	39.614	110 547	3	2
	SUMA	1.309.524	3.410.411	93	40

Poniższa tabela przedstawia zestawienie należności z tytułu opłat za pobyt dzieci umieszczonych od 2012 r. w pieczy zastępczej uzyskane od osób zobowiązanych dla powiatu i w część przekazane dla gmin.

POWIAT				
ROK	2012	2013	2014	2015
KWOTA w zł	2.935	18.359	21.735	23.620
GMINY				
ROK	2012	2013	2014	2015
KWOTA w zł	294	2.959	6.898	6.544

Obsługiwano postępowania administracyjne wobec 689 osób zobowiązanych do ponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w tym:

- rozpatrzono **586** spraw w zakresie możliwości finansowych osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- toczy się postępowanie dla **90** osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty w tym dla **22** osób w sprawie ustalenia miejsca pobytu, dla **2** osób w sprawie wyznaczenia przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych,
- dla **13** osób wyznaczono przedstawiciela dla osoby nieobecnej.

Rozpatrzono sytuację 127 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i z pomocy społecznej w tym:

- dla **65** wychowanków w celu udzielenia pomocy pieniężnej,
- sporządzono **13** indywidualnych programów usamodzielnienia,

- przeprowadzono **35** modyfikacji programów usamodzielnienia,
- dokonano **20** ocen końcowych procesu usamodzielnienia,
- przyjęto **17** zgłoszeń do usamodzielnienia.

Ponadto w 2015 r. sporządzono 92 wywiady środowiskowe, **428** list świadczeń, **121** not księgowych.

Wydano **1.076** decyzji i **13** postanowień po przeprowadzeniu postępowań administracyjnych oraz ustalono **29** nienależnie pobranych świadczeń

II. ZADANIA ZESPOŁU DS. RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ:

- 1) zadania związane z pozyskiwaniem nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej:
 - a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka (RDD),
 - b) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD oraz wystawianie zaświadczeń kwalifikacyjnych,
 - c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD,
 - d) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wystawianie zaświadczeń o ukończeniu oraz opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy,
 - e) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia RDD,
 - f) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD,
 - g) prowadzenie rejestru kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia RDD;
- 2) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci i rodzin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazywanie informacji o sytuacji dzieci do sądu;
- 3) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 4) podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących pieczę zastępczą, poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pod kątem ich potrzeb,
 - b) zapewnianie szkoleń i poradnictwa rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym RDD, które mają na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 5) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący RDD okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 8) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 9) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących RDD pomocy wolontariuszy;
- 10) współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 11) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD w nawiązaniu kontaktu;

12) umieszczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Realizacja

W 2015 r. przeprowadzono szkolenia kandydatów na opiekunów zastępczych wg tabeli.

Ilość złożonych wniosków na szkolenie	Ilość edycji szkoleń	Ilość uczestników szkoleń	Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	Liczba wydanych zaświadczeń o uczestnictwie w szkoleniu	Liczba wydanych opinii psychologiczno - pedagogicznych kandydatom na rodziny zastępcze
70	3	49	8	38	11

Na ten cel PCPR pozyskało 22.000 zł spoza powiatu, w ramach projektów.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci i rodzin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazywanie informacji o sytuacji dzieci do sądu przedstawia się następująco:

- sporządzono 522 kwestionariuszy ocen sytuacji dzieci i rodzin,
- 443 sprawozdania do sądu, w tym 39 opinii o kandydatach na rodziny zastępcze.

Dodatkowo wydano 30 opinii na wniosek pracowników zespołu ds. świadczeń, związanych z potrzebami zgłaszanymi przez rodziny zastępcze, dotyczące m.in. dodatkowych świadczeń.

Większość naszych rodzin zastępczych objętych zostało szerokim wsparciem i systematycznym nadzorem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W poniższej tabeli przedstawione zostały ilości rodzin wymagające wzmożonej pracy.

Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	Dzieci do lat 3	Dzieci w rodzinach „problemowych”
30 w 27 rodzinach	14 w 13 rodzinach	58 w 50 rodzinach w tym 5 rodzinom grozi rozwiązanie

Zgodnie z przepisami oceny sytuacji dziecka powinny być przeprowadzane w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia nie rzadziej, niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy.

Pracownicy PCPR wizytują rodziny zastępcze w miejscu ich zamieszkania. Częstotliwość spotkań zależy od stwierdzonych problemów w sferze opiekuńczo-wychowawczej, psychologiczno-pedagogicznej i materialno-bytowej. Każda ocena sytuacji dziecka i rodziny zastępczej związana jest z pozyskaniem informacji ze szkoły lub przedszkola, ośrodka pomocy społecznej, środowiska sąsiedzkiego i innych. Następnie konieczna jest analiza sytuacji dziecka/rodziny oraz sporządzenie opinii do sądu. Rodziny dzieci niepełnosprawnych wymagają częstszych wizyt w środowisku w związku z licznymi problemami pojawiającymi się w opiece nad nimi.

Zdarzają się również sytuacje wymagające natychmiastowego działania. Występują one najczęściej w związku ze zgłoszeniami od:

- rodzin zastępczych w zakresie pojawiających się problemów opiekuńczo-wychowawczych np. samookaleczenia dzieci, ucieczki, problemy opiekuńczo-wychowawcze itp.
- ze szkół w zakresie trudności edukacyjnych, brakiem współpracy z rodzinami zastępczymi, stosowaniem niewłaściwych metod wychowawczych, nieprawidłowościami w zakresie wywiązywania się z obowiązków opiekunów itp.

- ze środowiska o występujących problemach w rodzinach zastępczych np. podejrzeniach złego traktowania dzieci, używania alkoholu przez opiekunów zastępczych itp. Obecnie 102 dzieci w 90 rodzinach zastępczych objętych jest wzmożoną, systematyczną pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Praca ta związana jest z bardzo częstymi wizytami w środowisku.

Celem systematycznej pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami problemowymi jest poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i uniknięcie rozpadu tych rodzin, a co za tym idzie konieczności umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Bardzo ważną rolą koordynatora jest również wyeliminowanie wszelkich przejawów złego traktowania dzieci w rodzinach zastępczych.

Ocena sytuacji dzieci oraz plan pomocy dziecku jest dokonywany w zespołach, w których w zależności od potrzeb uczestniczą: rodzina zastępcza, koordynator rodziny, asystent lub pracownik socjalny OPS, pedagog szkolny, wychowawca klasy, psycholog, kurator i inni. Ma to na celu dokonanie właściwej oceny sytuacji dziecka i rodziny, rokowań rodziców biologicznych na powrót dzieci pod ich opiekę i założenia optymalnego planu pomocy dziecku.

Obowiązkiem PCPR jest zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Poniższa tabela przedstawia w/w działania.

	Liczba dzieci „uwolnionych prawnie” w 2015 r.	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji w 2015 r.
Zawodowe rodziny zastępcze	2	2
Niezawodowe rodziny zastępcze	4	2
Spokrewnione rodziny zastępcze	22	18

Na dzień 31.12.2015 r. 96 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych było wolnych prawnie. W 2015 r. do ośrodka adopcyjnego zgłoszono 18 dzieci. Pozostało do zgłoszenia 4 dzieci – uwolnionych prawnie końcem roku 2015. Koordynatorzy kompletują dokumenty.

PCPR systematycznie podejmuje działania podnoszące kwalifikacje osób sprawujących pieczę zastępczą, poprzez zapewnienie systematycznych szkoleń.

W 2015 r. PCPR zorganizowało szkolenia/warsztaty dla rodziców zastępczych, dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, **pozyskując na ten cel pieniądze spoza powiatu w wysokości 5.000 zł, a także ze środków EFS w kwocie 54.659 zł.**

Tematyka szkoleń dla opiekunów zastępczych:

Temat szkolenia	Liczba uczestników
1. 3 – dniowy wyjazdowy warsztat dla rodzin zastępczych wraz z dziećmi	38
2. Warsztaty profilaktyczno- edukacyjne dla rodzin zastępczych posiadających dziecko z zespołem FAS, pn. FAScynujące dzieci	8
3. Szkolenie z pedagogiki zabawy KLANZA	14
4. Treningi kompetencji i umiejętności społecznych o tematyce „Asertywność”	4
5. Treningi kompetencji i umiejętności społecznych o tematyce „Zarządzanie stresem i emocjami”	4

6. Treningi kompetencji i umiejętności społecznych o tematyce „Wzmacnianie poczucia własnej wartości”	8
---	---

Tematyka szkoleń dla dzieci i młodzieży z pieczy zastępczej:

Temat szkolenia	Liczba uczestników
1. Po nitce do kłębka – warsztaty dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych	17
2. Spotkanie z dramą	12
3. Start w dorosłe życie – potrafię sobie radzić	14
4. ABC przedsiębiorczości	2
5. Prawo jazdy kat B	3
6. Kurs fotografii cyfrowej	7

W ramach projektu EFS nasze rodziny zastępcze skorzystały również z porad prawnych i konsultacji psychologicznej. **PCPR pozyskało na ten cel – 7.686 zł.**

33 opiekunów zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, uczestniczyło w szkoleniu dotyczącym przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanym we Wrocławiu. Szkolenie realizowane było przez Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach projektu „Wzmocnienia działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie”, PCPR zorganizowało wyjazd naszych rodzin na to szkolenie.

W 2015 r. ze wsparcia rodzin pomocowych skorzystały 4 rodziny zastępcze. Rodziny pomocowe opiekowały się dziećmi z rodzin zawodowych podczas ich urlopu wypoczynkowego.

W PCPR od 7 lat prowadzone są grupy wsparcia. Spotkania odbywają się dwa razy w miesiącu. Zgodnie z potrzebami zgłoszonymi przez rodziny, grupy wsparcia zostały podzielone na spotkania dla rodzin spokrewnionych oraz spotkania dla rodzin zawodowych i niezawodowych.

W 2015 r. PCPR pozyskało na ten cel 2.800 zł spoza powiatu.

Zobowiązani jesteśmy również do prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej a także zapewniania pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Udzielane przez PCPR wsparcie specjalistyczne w 2015 r. przedstawiono poniżej.

	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba spotkań indywidualnych
Terapeuci	41	477
Psycholodzy	29	295
Prawnik	15	20

Psycholodzy wykonali także badania z zakresu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzin zastępczych – kandydatów na opiekunów zastępczych dla 44 rodzin w ramach 113 godzin.

W 2015 r. wykonane zostały także 42 diagnozy psychofizyczne dzieci w pieczy zastępczej w ramach 142 godzin.

PCPR wspierało również rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez:

- indywidualną i rodzinną terapię ze specjalistami,
- zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla rodziców stosujących przemoc, prowadzone przez pracowników PCPR w Zgorzelcu.

W 2015 r. przeprowadzone zostały 2 edycje szkoleń, w których udział wzięły 22 osoby (7 mężczyzn i 15 kobiet). Celem tego działania było umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do domów biologicznych jak również przeciwdziałanie konieczności zabierania kolejnych dzieci z ich domów rodzinnych i umieszczania w pieczy zastępczej.

Na ten cel PCPR również pozyskało pieniądze spoza powiatu, w sumie 13.350 zł.

PCPR w celu jeszcze szerszego wsparcia dzieci i rodzin zastępczych poszukuje dla nich wolontariuszy za pośrednictwem strony internetowej PCPR, kampanii na rzecz rodzin zastępczych.

W 2015 r., 1 wolontariuszka pomagała rodzinie zastępczej. Wolontariusze również wspierają nasze cykliczne działania dla rodzin zastępczych i ich dzieci np. Dzień Rodzicielstwa Zastępczego oraz Mikołajki – łącznie te działania wspierało ok. 80 osób. Ściśle współpracujemy z młodzieżą i wychowawcami Gimnazjum nr 2 oraz z kadrami i podopiecznymi Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Zgorzelcu.

W celu regulowania sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nasza jednostka ściśle współpracuje z 7 ośrodkami pomocy społecznej (OPS) w gminach naszego powiatu oraz 26 OPS-ami spoza powiatu, w których zamieszkują rodzice biologiczni naszych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Na co dzień ponadto współpracujemy z sądami, kuratorami, opiniodawczymi zespołami sądowych specjalistów, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Celem współpracy jest szeroko rozumiane wsparcie dzieci i rodzin, np. w sytuacjach konieczności tworzymy tzw. „szybką ścieżkę pomocy”. W ten sposób nasi podopieczni nie oczekują miesiącami na wizytę u lekarza specjalisty czy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, są przyjmowani „od ręki”. Dzięki współpracy z dyr. WS SP ZOZ rodzice zastępczy nie płacą za swój pobyt z dzieckiem w szpitalu. Darmowo korzystają z infrastruktury gmini firm prywatnych. Organizujemy systematyczne spotkania robocze z kuratorami, sędziami, policją w celu dogrywania procedur współpracy między naszymi jednostkami.

W 2015 r. PCPR obejmowało opieką zastępczą ogółem 329 dzieci w 203 rodzinach zastępczych.

W naszym powiecie funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Lasowie. Pracą domu kieruje dyr. Joanna Grzesińska.

W 2015 r. w placówce przebywało 10 dzieci. W tym czasie odbyły się 2 spotkania zespołu ds. okresowych ocen sytuacji dzieci. W zespołach uczestniczyli: dyrektor placówki, wychowawcy ze szkół dzieci psycholog, pedagog, pracownicy socjalni OPS, pracownicy PCPR.

23.06.2015 r. zostało zawarte porozumienie pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego a Starostą Powiatu Głogowskiego na prowadzenie przez nasz powiat rodzinnego domu dziecka (RDD) w Przedmościu. Ten RDD prowadzą dla naszego powiatu Kazimiera i Tadeusz Głowaccy, zgodnie z umową z 27.07.2015 r. W 2015 r. w RDD przebywało 11 dzieci.

W sierpniu 2015 r. została utworzona nowa zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego. Łącznie w 2015 r. umieszczonych zostało w niej 10 dzieci.

Wykaz rodzin zastępczych i dzieci objętych wsparciem PCPR w 2015 r.

Podział rodzin zastępczych	Rodziny zastępcze	Dzieci	Rodziny utworzone w 2015 r.	Dzieci umieszczone w 2015 r.	Pełnoletni pozostający w rodzinach zastępczych
<u>Łącznie</u>	<u>203</u>	<u>329</u>	<u>27</u>	<u>87</u>	<u>35</u>
zawodowe rodziny zastępcze w tym:	9	79	1	56	2
- pogotowia rodzinne	3	61	1	52	0
- specjalistyczne	2	4	0	4	0
- wielodzietne	4	14	0	0	2
niezawodowe rodziny zastępcze	48	64	2	5	16
spokrewnione rodziny zastępcze	146	186	23	15	17
RDD	1	11	1	11	0

PCPR w 2015 r. kontynuowało działania w zakresie pozyskiwania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci w pieczy zastępczej. W tym zakresie koordynatorzy motywowali rodziny do składania pozwów o alimenty od rodziców biologicznych oraz ich egzekwowania z pomocą komorników sądowych. Pracownicy PCPR pomagali opiekunom w przygotowywanej dokumentacji do złożenia pozwów i egzekucji komorniczej. Działania w tym zakresie są trudne. Większość rodzin to rodziny zastępcze spokrewnione, które często chcąc chronić krewnych nie podejmują działań w celu uzyskania alimentów na dzieci. Wtedy obowiązek taki przejmują na siebie PCPR. Współpracowaliśmy także ściśle z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w których przebywają nasze dzieci, w celu pozyskania alimentów na dzieci, pomagaliśmy w zgromadzeniu stosownej dokumentacji.

Dzieci, które w 2015 r. opuściły rodzinę zastępczą.

Powróciły do rodziny naturalnej	Uzyskały pełnoletniość	Zostały przysposobione	Umieszczone w innej rodzinie zastępczej	Umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej
18	3	1	14	50

Zgodnie ze zmianami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od stycznia 2015 r. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. W rodzinach nieobjętych opieką koordynatora, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej musi wykonywać organizator, czyli PCPR. Jednoznacznie wynika z tego, że PCPR musi wspierać, koordynować i nadzorować wszystkie nasze rodziny zastępcze.

W celu sprostania wymogom ustawy i zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom, w PCPR konieczne jest zatrudnienie dodatkowych koordynatorów do bezpośredniej pracy z rodzinami zastępczymi oraz RDD. W 2015 r. pracę z rodzinami oraz pozostałe zadania prowadziło 9 koordynatorów.

Zespół prowadzi również pracę z pełnoletnimi wychowankami pozostającymi w pieczy zastępczej. Według stanu na 31.12.2015 r. jest to 28 rodzin wymagających dodatkowej pracy

koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. **Dodatkowym zadaniem zespołu jest analiza sytuacji dzieci pochodzących z naszego powiatu a umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. Według stanu na dzień 31.12.2015 r. jest to 35 rodzin i 59 dzieci.** Te działania umożliwiają nam pilnowanie spraw naszych dzieci np. poprzez składanie wniosków w celu stabilizacji sytuacji dzieci, co ma znaczący wpływ na życie dziecka jak i na koszty ponoszone przez powiat na rodziny zastępcze utworzone w innych powiatach.

Z powodu ograniczonych środków finansowych na zatrudnienie koordynatorów w 2015 r. wspomagaliśmy się umowami na prace interwencyjne z Powiatowego Urzędu Pracy, pozyskanymi pieniędzmi spoza powiatu w ramach programu ministerialnego oraz „przesunięciem” do tych zadań jednego pracownika socjalnego zatrudnionego z pieniędzy EFS.

W sumie PCPR pozyskało na ten cel 183.921 zł.

Rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze - koszty.

Powiat Zgorzelecki ponosi niezwykle wysokie koszty z tytułu opłat za dzieci umieszczane na mocy postanowień sądu w placówkach mieszczących się poza naszym powiatem. Rodziny zastępcze otrzymują od 660 zł do 1.200 zł miesięcznie na utrzymanie dziecka. Koszty utrzymania dzieci w placówkach są znacznie wyższe i wynoszą nawet 8.000 zł miesięcznie. **Najwyższa uiszczana przez PCPR opłata miesięczna za dziecko w 2015 r. to 4.540 zł (obecnie 4.563 zł).**

To spowodowało konieczność przyjęcia za priorytet przez PCPR rozszerzenie bazy rodzin zastępczych. Obok kwestii finansowych za tym kierunkiem działania PCPR przemawiają względy wychowawczo-pedagogiczne. Dla dzieci pozbawionych rodzin biologicznych korzystniejszym rozwiązaniem jest wzrastanie w rodzinie zastępczej niż w placówkach takich, jak domy dziecka. Polityka odchodzenia od zbiorczych placówek opiekuńczych jest trendem ogólnopolskim i europejskim. **W związku z powyższym PCPR od kilku lat podejmuje, zakrojona na szeroką skalę, akcję promocji rodzicielstwa zastępczego. Jej skutkiem były 3 edycje szkoleń w 2015 r. dla kandydatów na rodziców zastępczych.**

Poprzez wszechstronne wsparcie już istniejących rodzin zastępczych niwelowane są zagrożenia rozpadu tych rodzin.

Dopełnieniem całego procesu jest współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej PCPR z asystentami rodziny lub pracownikami socjalnymi OPS-ów w zakresie pracy nad umożliwieniem powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Powrót dziecka do rodziny jest rozwiązaniem najbardziej korzystnym pod każdym względem. Aby to nastąpiło, konieczne jest wyeliminowanie przyczyn, które doprowadziły do odebrania dziecka rodzicowi.

Ilość dzieci odbieranych rodzicom jest znacząca. Składa się na to wiele czynników: większe wyczulenie społeczne, radykalniejsze działania wymiaru sprawiedliwości, presja społeczna oraz dostosowywanie uregulowań prawnych do surowszych niż krajowe przepisów unijnych. To wszystko powoduje, że koszty powiatu związane z tym zagadnieniem sukcesywnie rosną. Mimo bardzo szerokiej kampanii promocyjnej naszego PCPR-u w zakresie rodzicielstwa zastępczego i prowadzenia ciągłych szkoleń dla pozyskanych kandydatów, ilość tych ostatnich w stosunku do potrzeb wciąż jest niewystarczająca. W związku z tym pozostaje umieszczanie dzieci w placówkach często daleko w Polsce. Jest to sytuacja bardzo niekorzystna dla dzieci oraz ich rodzin biologicznych. W sposób oczywisty utrudniona jest praca z rodziną biologiczną dziecka w celu jego powrotu na łono rodziny, więzi rodzinne słabną, spada motywacja do „walki” o dziecko i o całą rodzinę.

Powoduje to również zwiększenie kosztów powiatu i zaangażowanie pracowników w działania, których można byłoby wykorzystać do innych niezbędnych w jednostce zadań. Ponadto pracownicy PCPR cały czas zaangażowani są w poszukiwanie miejsc dla dzieci

w placówkach, obsługę administracyjną nowych porozumień z powiatami, wyjazdy do placówek w celu umieszczenia i na okresowe oceny sytuacji naszych dzieci, itp.

Przedstawioną powyżej sytuację obrazuje poniższa tabela.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość dzieci umieszczonych w placówkach	23	20	39	63	52	37	67	64	49
Ogólna liczba dzieci w placówkach	33	43	61	78	119	120	144	147	147

Dzieci, które w latach 2011 – 2015 opuściły placówkę.

Dzieci, które opuściły placówkę i odeszły do:	2011	2012	2013	2014	2015
Rodziców biologicznych	15	10	8	18	23
Rodzin adopcyjnych	8	11	21	13	7
Rodzin zastępczych	6	11	16	3	5

Powyższy obraz wskazuje na konieczność otwarcia placówki/placówek opiekuńczo-wychowawczych w naszym powiecie. Są one niezbędne - doraźnie i długofalowo. Na przestrzeni 9 lat dokonano 414 umieszczeń dzieci w placówkach na terenie całego kraju. W 2015 r. w placówkach przebywało 147 dzieci. Przebywają one w znacznej odległości od domu rodzinnego, w zupełnie nowym środowisku, przez co ich kontakt z rodzicami oraz rodzeństwem jest praktycznie niemożliwy, a utworzenie placówek w powiecie pozwoliłoby tę sytuację zmienić. Jednoznacznie wskazuje na to analiza kosztów, o czym już tu wspomniano. Sytuacja systematycznie się zmienia, ponieważ koszty utrzymania dzieci w placówkach, co roku ulegają zmianie.

Oprócz zadań ustawowych PCPR podejmuje działania dodatkowe na rzecz podopiecznych. Za całokształt działań i zaangażowania pracownicy PCPR zostali wyróżnieni w konkursie na **Dolnośląską Grupę Wolontariatu Pracowniczego Roku 2015** organizowanego przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Wałbrzychu. Jako przykład takich działań można wymienić:

Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD w nawiązaniu kontaktu poprzez systematyczne Grupy Wsparcia dla rodzin zastępczych. Ponadto corocznie, już od 7 lat PCPR organizuje Dzień Rodzicielstwa Zastępczego.

W 2015 r. odbył się on 13 czerwca, uczestniczyło w nim ponad 300 dzieci i rodziców zastępczych z naszego powiatu. **Na ten cel PCPR pozyskało 300 zł od sponsorów, pieniądze z EFS w wysokości ok. 15.000 zł oraz znaczną ilość darowizn rzeczowych.**

11.12.2015 r. zorganizowano po raz czwarty zabawę mikołajkową dla dzieci z rodzin zastępczych. W zabawie uczestniczyło ponad 280 osób. PCPR pozyskał na ten cel użyczenie sali klubu PINK, kręgielni oraz wsparcie DJ i pracowników oraz darowizny w postaci zabawek, słodczy, napoi itp. Dzieci otrzymały dodatkowo prezenty a w nich m.in. karnety do Multikina na wybrany seans filmowy, darmowe karnety do Mc Donald's oraz do 2 sal zabaw dla najmłodszych.

W ramach obchodów rocznicy utworzenia sieci ORANGE, PCPR pozyskał dodatkowe bilety do Multikina w Zgorzelcu. 142 dzieci za darmo obejrzało wymarzony film.

Dzięki współpracy PCPR z Fundacją KGHM Polska Miedź, 40 naszych dzieci uczestniczyło w Wycieczce do Wałbrzycha, do Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia. Pracownicy PCPR opiekowali się dziećmi w czasie wycieczki.

Oprócz tego PCPR pozyskało także darmowe karnety wstępu na lodowisko/rolkowiska oraz basen kryty i odkryty. Ze wsparcia skorzystały wszystkie zawodowe rodziny zastępcze oraz 6 najuboższych rodzin spokrewnionych.

Na bieżąco PCPR pozyskuje także zabawki i książeczki, które przekazywane są dzieciom w chwili odebrania ich z domu rodzinnego. To dla dziecka trauma, dlatego ważne jest, aby ułatwić im adaptację w nowej sytuacji.

III. ZADANIA ZESPOŁU DS. POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPARCIA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- 1) dofinansowywanie rehabilitacji społecznej z pieniędzy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
- 2) umieszczanie w Domach Pomocy Społecznej (DPS) osób potrzebujących. Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnych intelektualnie do powiatowych ośrodków wsparcia (POW);
- 3) sprawowanie nadzoru nad działalnością POW, DPS oraz warsztatu terapii zajęciowej (WTZ);
- 4) poprawa dostępności środowiska dla osób z niepełnosprawnością;
- 5) wzrost poziomu samodzielności i niezależności osób z niepełnosprawnością oraz ich integracja społeczna;
- 6) podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Realizacja

Dofinansowania ze środków PFRON.

W 2015 r. powiat otrzymał z PFRON według algorytmu **1.655.144** zł. Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej przeznaczono **140.000** zł, na rehabilitację społeczną **1.515.144** zł.

Z powodu niewystarczającej ilości pieniędzy z PFRON w stosunku do zapotrzebowania, podjęto decyzję o całkowitej rezygnacji w 2015 r. z dofinansowań do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z definicją:

- bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym,
- przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnienie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie,
- bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

PCPR z pieniędzy PFRON dofinansowało zadania związane z likwidacją barier architektonicznych i technicznych w łącznej kwocie **30.824** zł dla **11** osób niepełnosprawnych. Przyznano pomoc finansową na budowę jednego podjazdu oraz wykonania ścieżki dojazdowej pomiędzy budynkiem mieszkalnym a granicą posesji. Dwoje

dzieci z niepełnosprawnością z dysfunkcją utrudniającą swobodę ruchu skorzystało z dofinansowania do przystosowania mieszkania do indywidualnych potrzeb. Ponadto w ramach w/w środków 7 osób niepełnosprawnych otrzymało dofinansowanie do likwidacji barier technicznych.

Dzięki realizacji powyższego zadania osoby mają swobodny kontakt z otoczeniem.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Zgodnie z przepisami, o zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny może ubiegać się osoba niepełnosprawna jedynie wówczas gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu. Natomiast w przypadku zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowanie z PFRON przyznawane jest na zasadach określonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

PCPR w ramach swoich zadań dofinansowało przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny 526 osobom na kwotę 818.492 zł. Należy zaznaczyć, że nie zaspokoiło to wszystkich potrzeb, ponieważ złożonych zostało 708 wniosków na kwotę 1.086.159 zł. Dofinansowanie dotyczyło zakupu m.in. pionizatorów, pieluchomajtek, cewników, worków do zbiórki moczu, materacy przeciwoleżynowych, wózków inwalidzkich, kul, balkoników, aparatów słuchowych, protez i butów ortopedycznych.

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegały się 293 osoby.

Jednak ze względu na niewystarczające środki w stosunku do zapotrzebowania powiat nie przeznaczył pieniędzy na ten cel.

Zgodnie z przepisami turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m.in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

W 2015 r. PCPR realizowało pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany z pieniędzy PFRON, gdzie osoby niepełnosprawne mogły ubiegać się o pomoc w:

- uzyskaniu prawa jazdy kat. B,
- przeszkoleniu z obsługi dofinansowanego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- zakupie protezy kończyny, z nowoczesnymi rozwiązaniami technicznymi,
- utrzymaniu sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz protezy kończyny,
- utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2015 r. na w/w dofinansowania złożono 37 wniosków na kwotę 117.434 zł, z czego dofinansowanie otrzymały 34 osoby na kwotę 88.176 zł.

Umieszczanie w DPS osób potrzebujących. Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnych intelektualnie do POW.

PCPR w 2015 r. koordynowało zadania dotyczące funkcjonowania DPS-ów i POW-ów w naszym powiecie, m.in. pozyskania dla DPS-ów 20% dotacji na działalność bieżącą, planów działalności jednostek na lata następne.

Wydano 170 decyzji administracyjnych dot. mieszkańców DPS-ów, 68 decyzji w sprawie uczestników POW-ów. W roku 2015 r. w DPS-ach umieszczono 76 osób, w tym 57 z powiatu zgorzeleckiego i 19 z innych powiatów.

DPS-y powiatu zgorzeleckiego są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich. Nie dokończono jednak wymiany powierzchni dróg komunikacyjnych na placu przyległym do DPS „Ostoja” w Zgorzelcu z powodu braku pieniędzy. Wszystkie DPS-y posiadają auta typu bus dostosowane do przewozu niepełnosprawnych.

Sprawowanie nadzoru nad działalnością POW, DPS oraz WTZ.

Mając na względzie właściwe funkcjonowanie jednostek, a co za tym idzie utrzymanie wysokiego standardu opieki i wsparcia niepełnosprawnych, PCPR corocznie przeprowadza kontrole w w/w jednostkach:

- WTZ w Zgorzelcu – 21.01.2015 r. Skontrolowano prawidłowość funkcjonowania WTZ zgodnie z przepisami, umową o dofinansowanie i regulaminem organizacyjnym,
- POW w Zgorzelcu – 30.03.2015 r., POW w Opolnie Zdrój – 25.03.2015 r. skontrolowano standard świadczonych usług przez ośrodki zgodnie z przepisami,
- DPS „Jutrzenka” w Zgorzelcu – 29.05.2015 r., DPS „Ostoja” w Zgorzelcu – 2.06.2015 r., DPS „Jędrzek” w Opolnie Zdroju – 17.06.2015 r. Kontrole dotyczyły oceny zaspokojenia potrzeb bytowych i społecznych mieszkańców domu oraz organizowania i umożliwienia mieszkańcom korzystania ze świadczeń zdrowotnych.

Poza POW w Opolnie Zdrój w kontrolowanych przez PCPR jednostkach nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Powierzchnia użytkowa POW w Opolnie Zdrój nie zapewnia ustawowego wymogu 8 m² na jednego uczestnika. Wydano zalecenie zapewnienia odpowiedniej powierzchni użytkowej na jednego uczestnika zajęć ośrodka, z terminem realizacji zalecenia do 31.12.2017 r.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie wykorzystania dofinansowań z PFRON przez prywatnych wnioskodawców, mieszkańców naszego powiatu:

- wrzesień 2015 r. – 12 osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie likwidacji barier technicznych,
- październik 2015 r. – 8 osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych oraz 6 osób, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu Aktywny samorząd.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wnioskodawcy posiadają zakupiony sprzęt, urządzenia i że jest on użytkowany zgodnie z przeznaczeniem.

Poprawa dostępności środowiska dla osób z niepełnosprawnością.

W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” finansowanym z PFRON w 2015 r., PCPR wypłaciło dofinansowania na realizację n/w projektów:

- Okno na świat – zakup mikrobusa do przewozu niepełnosprawnych mieszkańców DPS Jędrzek w Opolnie Zdrój, w kwocie 76.065 zł.
- Likwidacja barier komunikacyjnych w SP ZOZ w Bogatyni przez wymianę dźwigu osobowego szpitalnego z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, w kwocie 77.900 zł.

PCPR prowadzi stronę internetową dostosowaną dla niepełnosprawnych dot. działalności jednostki, możliwości pozyskania wsparcia finansowego, szkoleniowego i specjalistycznego. Osoby niepełnosprawne mogą ponadto pobrać ze strony wnioski na poszczególne zadania wynikające z rehabilitacji społecznej.

Osoby głuchonieme zwracając się do PCPR o pomoc mogą skorzystać z usług tłumacza języka migowego. Mogą również komunikować się z jednostką za pomocą komunikatora GG, poczty elektronicznej, SMS.

Wzrost poziomu samodzielności i niezależności osób z niepełnosprawnością oraz ich integracja społeczna.

W 2015 r. w WTZ uczestniczyło 45 osób. Warsztaty prowadzone są przez Fundację „Niepełnosprawnym i Oczekującym Pomocy”, kierowane przez dyr. Sławomira Wojaczyńskiego, mieszczą się w Zgorzelcu, ul. Traugutta 77B. Na działalność WTZ przeznaczono 665.820 zł z pieniędzy PFRON oraz 74.000 zł z budżetu Powiatu. W 9 pracowniach niepełnosprawni uczestnicy realizują program rehabilitacji zawodowej przystosowany do ich możliwości zdrowotnych. Jest to terapia przez pracę połączona z terapią poprzez sztukę, fizjoterapię, której celem jest właściwe stymulowanie rozwoju organizmu, rozwoju sprawności psychotechnicznej, doskonalenie umiejętności samoobsługi, terapię logopedyczną, psychologiczną, naukę pisania, czytania oraz naukę języka niemieckiego, liczenie pieniędzy poprzez gospodarowanie środkami z treningu ekonomicznego. Oprócz rehabilitacji zawodowej stosowano też różne formy rehabilitacji społecznej np. integracyjne spotkania połączone z występami, terapią muzyczną, zajęcia na basenie itp. W ten sposób uczestnicy WTZ mają możliwość rozwoju w zakresie zaradności osobistej i samodzielności. Prace wykonane przez niepełnosprawnych są prezentowane i zbywane na wystawach, imprezach okolicznościowych.

Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

PCPR współpracuje na bieżąco z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez:

- informowanie o szkoleniach, spotkaniach z zakresu pracy, uprawnieniach niepełnosprawnych oraz dostępnych formach wsparcia dla niepełnosprawnych,
- promowanie działalności w/w jednostek oraz propagowanie informacji o działaniach dla niepełnosprawnych.

Dział PCPR zajmujący się rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych wydaje wnioski, informuje i wspiera osoby niepełnosprawne również w sprawach dotyczących wojewódzkich programów PFRON i innych.

W powiecie zgorzeleckim funkcjonują 3 domy pomocy społecznej:

- **DPS „Jutrzenka”**, ul. Przechodnia 8 w Zgorzelcu, kierowany przez dyr. Danutę Świątek. DPS posiada 114 miejsc: dla osób w podeszłym wieku 38 oraz dla przewlekle i somatycznie chorych 76. Przedział wiekowy mieszkańców mieści się w granicach od 34 do 96 lat.
- **DPS „Ostoja”**, ul. Pułaskiego 11-13 w Zgorzelcu, kierowany przez dyr. Barbarę Zagórską. DPS posiada 72 miejsca dla osób w podeszłym wieku. Przedział wiekowy mieszkańców mieści się w granicach od 51 do 98 lat.
- **DPS „Jędrak”**, ul. Świerczewskiego 3 w Opolnie Zdrój, kierowany przez p.o. dyr. Ewelinę Nietrzeba. DPS posiada 79 miejsc i jest przeznaczony dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn. Przedział wiekowy mieszkańców mieści się w granicach od 25 do 90 lat.

Wszyscy mieszkańcy domów pomocy korzystają z oferty usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających. Domy zapewniają:

- warunki życiowe zbliżone do domowych,
- zaspokojenie potrzeb fizycznych i psychicznych,
- umożliwienie rozwoju psychospołecznego,
- integrację ze środowiskiem,
- dostęp do świadczeń medycznych,
- całkowitą opiekę pielęgnacyjną i medyczną,
- rehabilitację – aktywizację,
- zajęcia rekreacyjne i kulturalno-oświatowe,
- różnorodne formy terapeutyczne, pomoc psychologiczną i pracę socjalną.

W powiecie zgorzeleckim działają 2 powiatowe ośrodki wsparcia:

POW dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Zgorzelcu, ul. Pułaskiego 11-13, kierowany przez dyr. Barbarę Zagórską. Placówka posiada 20 miejsc, jest to ośrodek dziennego pobytu. Zadaniem ośrodka jest pomoc osobom po przebytych kryzysach psychicznych, w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb. Ośrodek prowadzi też działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną w celu osiągnięcia przez uczestników poprawy funkcjonowania w społeczeństwie i podniesienia jakości ich życia oraz powstrzymanie postępującej regresji w chorobie. Uczestnicy, aby móc lepiej funkcjonować są pod stałą opieką lekarską, psychologiczną, psychiatryczną. Ośrodek gwarantuje gorący posiłek w ramach działalności pracowni kulinarnej. Prowadzi terapię i rehabilitację poprzez:

- podtrzymywanie i poprawę umiejętności współżycia w grupie i umożliwienie nawiązywania nowych kontaktów,
- zwiększenie wiedzy uczestników i ich rodzin na temat choroby i sposobów łagodzenia jej skutków,
- rozwijanie zainteresowań,
- stworzenie warunków do poprawy kondycji fizycznej i psychicznej.

POW dla osób przewlekle psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo w Opolnie Zdrój, ul. Świerczewskiego 2, kierowany przez p.o. kier. Sylwię Trojanowską. Placówka posiada 25 miejsc, jest to ośrodek dziennego pobytu. Oferuje usługi wspierająco aktywizujące, pomoc psychologiczną, wsparcie i poradnictwo socjalne, rehabilitację społeczną, opiekę pielęgniarstwa, rehabilitację zdrowotną. Realizacja indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego odbywa się w ramach zajęć kulinarnych, plastycznych, komputerowych, tkacko – krawieckich, technicznych oraz poprzez prowadzenie treningów umiejętności samoobsługowych, zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności spędzania czasu wolnego. Ośrodek gwarantuje gorący posiłek oraz transport uczestników na zajęcia oraz po zajęciach do domu.

IV. WYKAZ POTRZEB:

1. Potrzeba wyższych dotacji z PFRON na realizację ustawowych zadań w związku z potrzebami niepełnosprawnych. Mimo, że w 2015 r. powiat otrzymał z PFRON o ok. 52 tys. zł więcej niż w roku ubiegłym, PCPR nadal boryka się z problemem niewystarczającej ilości pieniędzy w stosunku do potrzeb. To oznacza niezaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych głównie w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, w tym rzeczy podstawowych (tj. pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu, protezy, kule, wózki inwalidzkie, materace przeciwoleżynowe, gorsety, aparaty słuchowe, pionizatory, balkoniki itp.).

Wysokość corocznych dotacji z PFRON i zapotrzebowanie obrazuje poniższa tabela.

Rok	Kwota otrzymanych środków z PFRON	Zapotrzebowanie
2009	1.614.114 zł	2.916.482 zł
2010	1.359.869 zł	2.040.767 zł
2011	1.433.503 zł	1.861.943 zł
2012	2.090.651 zł	2.130.789 zł
2013	1.400.965 zł	2.632.252 zł
2014	1.602.962 zł	2.879.091 zł
2015	1.655.144 zł	2.233.108 zł

2. Konieczne jest przeniesienie jednostek - DPS „Jędrzek” oraz POW w związku z planami zajęcia pod eksploatację górnictwem terenów w Opolnie Zdroju.
3. Przeniesienie DPS „Jutrzenka” do nowego obiektu lub kompleksowy remont obecnej substancji z uwagi na bardzo zły stan techniczny budynków, a co za tym idzie utrudnione funkcjonowanie jednostki oraz duże koszty związane z remontami bieżącymi.
4. Zabezpieczenie pieniędzy na wykonanie zaleceń pokontrolnych w DPS „Ostoja”, DPS „Jutrzenka” oraz DPS „Jędrzek” w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
5. Podwyższenie wynagrodzeń pracowników DPS ze względu na ciężką i odpowiedzialną pracę na rzecz mieszkańców i obecne niskie płace. Niekorzystnym aspektem jest możliwość zatrudnienia w pobliskich miejscowościach w Niemczech, co powoduje odpływ solidnej kadry i problemy w znalezieniu zastępstwa.
6. Zwiększenie ilości rodzin zastępczych.
7. Zwiększenie ilości pracowników w PCPR w tym koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
8. Utworzenie punktu lub ośrodka interwencji kryzysowej (poradnictwa specjalistycznego) dla osób potrzebujących wsparcia.
9. Utworzenie mieszkań chronionych dla młodzieży usamodzielniającej się.
10. Utworzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych w powiecie.